

Türkiye Göç Araştırmaları Merkezi
(TÜGAM)

Kavram Analizi:

Göçün Suçsallaşması (Crimmigration)

Hilal Erol Yaşar

2026/03

www.gocvakfi.org | info@gocvakfi.org

GÖÇÜN SUÇSALLAŞMASI (CRIMMIGRATION)

(2026/03)

YAZAR:

Hilal Erol Yaşar

TÜRKİYE GÖÇ ARAŞTIRMALARI MERKEZİ (TÜGAM)

GRAFİK TASARIM:

Ruha Medya A.Ş.

E ISBN:

978-625-5830-33-3

Göç Araştırmaları Vakfı

Hacettepe Mahallesi Fener Sokak No: 5

06230 Altındağ/Ankara, Türkiye

Tel.: (0312) 473 76 11

Fax: (0312) 473 79 11

Kitapçığın tüm yayın hakları Göç Araştırmaları Vakfına aittir.

Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak

sınırlı alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın

hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz.

Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

GÖÇ ARAŞTIRMALARI VAKFI
MIGRATION RESEARCH FOUNDATION
مركز دراسات الهجرة

İçindekiler

Giriş	2
Kavramsal ve Kuramsal Arka Plan	3
Söylemsel Suçsallaştırma ve Göçmenlerin Suçlu Olarak İnşası	6
Sonuç	7
Kaynakça	8

Giriş

Suç ve göç kavramları hem kamuoyunda hem de siyasette giderek daha sık aynı cümle içinde anılmaktadır. Göçmen gruplarının suç istatistiklerinde sıklıkla temsil edilmesi, düzensiz ikametın cezai yaptırıma bağlanmasını öngören yasa tasarılarının genişlemesi ve göçmenlerin ikamet izinlerinin iptaline yönelik eğilimlerin artması bu durumu kanıtlar niteliktedir. Bu eğilimi anlatmak için *crimmigration* kavramı kullanılmaktadır (Anderson, 2013; Van Berlo, 2015; Bhatia, 2019).

Kavram, hukuki düzenlemelerin ötesinde, göçmenlere yönelik olumsuz tutumların siyasi ve kamusal söylemlerde hâkim hale gelmesiyle şekillenen daha geniş bir dönüşüme işaret etmektedir. Göçmenlere yönelik olumsuz tutumların siyasi ve kamusal söylemlerde hâkim olması, toplumsal kontrol mekanizmalarının sertleşmesine yol açmış ve düzensiz göç eylemlerine karşı cezai yaptırımların artmasına neden olmuştur (Bosworth & Guild, 2008; Parkin, 2013; Bauder, 2014).

Literatürde *crimmigration* kavramının Türkçe kullanımı henüz yaygın olmamakla birlikte bazı çalışmalarda “suç-göç”, “krimigrasyon” veya “suç-göç kesişimi/iç içeliği” gibi kavramsallaştırmalarla ifade edilmektedir. Bu analizde, kavramsal netlik sağlamak amacıyla *crimmigration* kavramı, “göçün suçsallaşması” olarak kullanılacaktır. Zira bu kavram, göçmenlerin suçlu olarak kodlanması sürecini hem yasal yaptırımlar hem de toplumsal ve söylemsel mekanizmalar üzerinden ifade etmektedir.

Kavramsal ve Kuramsal Arka Plan

“Crimmigration”, *criminal* ve *immigration* kelimelerinin birleşiminden türetilmiş olup, göç hukuku ile ceza hukuku alanlarının giderek iç içe geçmesini ve bu alanlar arasındaki sınırların bulanıklaşmasını ifade eden bir kavramdır. Kavram, Stumpf’ın (2006) yayımladığı ve büyük yankı uyandıran *The Crimmigration Crisis: Immigrants, Crime, and Sovereign Power* başlıklı makalesinde ortaya konulmuştur. Stumpf, bu kavram ile ABD’de göçmenlik ve ceza hukukunun artan kaynaşmasına dikkat çekmeyi hedeflemiştir. Daha sonra Van der Leun, 2009 yılında Hollanda’daki Leiden Konferansı’nda kavramı gündeme taşımıştır (Leiden University, n.d.). Günümüzde *crimmigration* yalnızca yasa ve düzenlemelerle sınırlı bir anlam taşımamakta; farklı disiplinlerden araştırmacılar arasında birleştirici bir etki alanı sunmaktadır.

Düzenli göçün zor olması ve göç edilen ülkedeki çekici faktörler, insanların yasa dışı yollarla göç etmeye devam etmesine neden olmaktadır. Devletler ise özellikle düzensiz yollardan gelen göç akışlarını kontrol edememeleri nedeniyle, daha fazla göçmenin gelmesini engellemek amacıyla düzensiz göçmenleri suç öznese haline getirme eğilimi göstermektedir. Bir bakıma sınırların gözetlenmesi ve korunması gibi polisiye tedbirlerle sağlanması gereken ulusal güvenlik, düzensiz göçün suç olarak nitelendirilmesiyle korunmaya çalışılmaktadır (Alves, 2017, s. 491)

Göçün suçsallaşması sürecinin odak noktasını büyük ölçüde düzensiz göç ve düzensiz göçmenler oluşturmaktadır. Göçmenlerin siyasal ve kamusal söylemlerde sıklıkla “tehdit” unsuru olarak görülmesi ve göç mevzuatında yasa dışı kategoriler altında değerlendirilmesi, düzensiz statüden düzenli statüye geçişi zorlaştıran yapısal engellerin ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Bu bağlamda, sınırların giderek daha sıkı kontrol edilmesi, duvarlar ve çitlerin inşası, gözaltı merkezlerinin kapasitesinin aşılması ve sınır denetimlerinin yoğunlaştırılması gibi uygulamalar, göçmenlerin artan ölçüde kırılgan koşullara maruz kaldığı ve göçün suçla birlikte anıldığı bir anlatının oluşmasına yol açmaktadır (Bhatia, 2019).

Öte yandan, düzenli göç yollarına erişimin sınırlı olması ve göç edilen ülkelerdeki çekici faktörlerin varlığı, düzensiz göç hareketlerinin devamlılığıyla ilişkilendirilmektedir. Devletler ise özellikle düzensiz göç akışlarını kontrol etme kapasitesine ilişkin sınırlılıklar karşısında, caydırıcılığı artırmaya yönelik politikalar geliştirmekte ve bu çerçevede

düzensiz göçmenleri kriminalize etme eğilimi gösterebilmektedir (Turgay, 2024). Bu durum, ulusal güvenliğin sağlanmasında geleneksel olarak sınır denetimi ve gözetimi gibi araçlara dayanan yaklaşımın, düzensiz göçün suç olarak tanımlanması yoluyla yeniden yapılandırıldığını göstermektedir (Alves, 2017).

Göçün suçsallaşması, doğrusal bir süreçten ziyade, farklı boyutlarda işleyen çok katmanlı bir olgu olarak ele alınabilir. Bu olgu, söylemsel, hukuki, temsili ve pratik boyutlar üzerinden incelenebilir. **Söylemsel boyut**, göçmenlerin kamusal ve siyasal söylemlerde giderek güvenlik eksenli konumlandırılması ve “mülteci” gibi uluslararası koruma kavramlarının göz ardı edilmesi olarak tanımlanabilir. Göçmenler, potansiyel risk ve tehdit unsurlarıyla birlikte anılmakta, zaman zaman sosyal düzeni zorlayan aktörler olarak temsil edilmektedir. Bu durum, iç güvenlik söylemleri içerisinde çeşitli suç türleriyle ilişkilendirilmelerine neden olmaktadır (Mandacı & Özerim, 2013). **Hukuki boyut**, özellikle izinsiz şekilde ülkeye giriş yapan kişilerin “düzensiz” statüsü altında sınıflandırılması ve hukuki statülerinin yeniden tanımlandığı bir dönüşüm üzerinden açıklanabilir. Ancak söz konusu dönüşüm, göçün idari bir mesele olmaktan çıkarak ceza hukuku ile kesişmesine yol açmakta ve literatürde tartışmalı bir eğilim olarak değerlendirilmektedir. Dolayısıyla bu durum, zamanla göç ihlallerinin ceza hukuku kapsamına alınmasıyla pekişmekte ve göçmenlerin hukuki konumunu daha kırılgan hale getirmektedir (Turgay, 2024). **Temsili boyut**, göç ve suç arasında doğrudan bir ilişki olduğuna dair ampirik bir uzlaşma bulunmamasına rağmen, göçmenlerin bütüncül bir kategori olarak suçla ilişkilendirildiği genelleyici anlatıların üretilmesiyle ilişkilidir. Bu tür temsiller, “suçlu göçmen” imgesinin oluşumuna zemin hazırlayarak, göçmenlerin toplumsal algıdaki konumunu yeniden şekillendirmeye zemin hazırlamaktadır (Kinney, 2015). **Pratik boyut** ise göçün suçsallaşması sürecinin yalnızca söylem ve hukukla sınırlı kalmayıp, aynı zamanda gündelik uygulamalara yansması ile ilgilidir. İnsan kaçakçılığıyla mücadeleyle yönelik önlemlerin ötesine geçilerek, göçmenlere yönelik barınma, istihdam ya da destek sağlama gibi dayanışma pratiklerinin dahi suç kapsamına alınabildiği durumlar söz konusu olabilmektedir (Turgay, 2024).

Göçün suçsallaşması, ceza hukuku ve idari göç düzenlemelerinin giderek iç içe geçtiği bir olgu olarak değerlendirilebilir. Bu süreçte, ceza hukukunun yöntem ve öncelikleri göç hukukunun uygulanmasında belirleyici olabilmekte; göçmenlerin hukuki korumalarının etkinliği genellikle sınırlı kalırken, cezai yaptırımlar daha fazla öne çıkmaktadır. Bu çerçevede, göç yasalarının ihlali durumunda uygulanan yaptırımlar sürecin somut tezahürleri olarak görülebilir. Para cezası, idari gözetim ve sınır dışı etme gibi yaptırımlar yaygın olarak uygulanmakta; her ne kadar bu tedbirler idari nitelikte olsa da özellikle idari gözetim gibi özgürlük kısıtlayıcı uygulamalar cezalandırıcı bir karakter kazanarak ceza hukuku ile göç hukuku arasındaki sınırların bulanıklaşmasına yol açmaktadır. Belirli suçları işleyen göçmenlerin sınır dışı edilmesine imkân tanıyan düzenlemeler de giderek ağırlık kazanmaktadır. Dolayısıyla, ceza hukukuna özgü olguların göç hukukuna entegre edilmesi, göçmenlerin günlük yaşamını doğrudan etkileyen durumların ortaya çıkmasına yol açmakta ve göçün hem yapısal hem de bireysel düzeyde suçsallaşmasına neden olmaktadır (Majcher, 2014, s. 1-2).

Göçmenler açısından bakıldığında, *göçün suçsallaşması* süreci, başta kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkı, adil yargılanma hakkı, ayrımcılık yasağı olmak üzere temel insan haklarına yönelik önemli kaygıları gündeme taşımaktadır. Bu kaygılar, suç normlarının ve

uygulamalarının ceza hukuku standartlarına uygunluğu ile norm ve uygulamaların göçmenlerin hakları üzerindeki sonuçları bağlamında değerlendirilebilir. İki endişe birbirini doğrudan beslemektedir: Ceza hukukundaki temel sınırlamalar, bireylerin temel haklarını koruma amacına dayanmakta olup, bu sınırlamalardan sapılması insan hakları ihlallerine yol açabilmektedir (Turgay, 2024, s. 385).

Göçün suçsallaşması süreci, istenmeyen göçmenleri devletlerin egemenlik haklarının geçerli olduğu alandan uzaklaştırmayı amaçlayan dışlayıcı bir işlev taşır. Bu çerçevede, oturma izni iptali veya vatandaşlık hakkı tanımama gibi uygulamalar, yabancılar ile yurttaşlar arasında belirgin bir ayırım yaratmakta ve göçmenlerin, yurttaşlara uygulanmayan bazı tedbirlere tabi tutulmasının yolunu açmaktadır (Jalušič, 2020, s. 3).

Söylemsel Suçsallaştırma ve Göçmenlerin Suçlu Olarak İnşası

Göçün suçsallaşması çerçevesinde “düzensiz göçmenleri suçlu olarak tanımlama”, yalnızca doğrudan yaptırımlar yoluyla değil, aynı zamanda daha incelikli söylemsel mekanizmalar aracılığıyla da gerçekleşmektedir. Örneğin, “yasa dışı” kavramı merkezi bir rol oynamakta olup, yalnızca göç eylemini değil, aynı zamanda yanlış biçimde kişileri suçlu olarak kodlaması nedeniyle eleştirilmektedir (Lakoff & Ferguson, 2006, s. 1). Ayrıca, “yasa dışı” kavramı, göçmenlerin içinde bulunduğu karmaşık ve dinamik “ara” durumları yeterince yansıtmamaktadır (Anderson, 2013; Düvell, 2011).

Dolayısıyla, *göçün suçsallaşması* süreci hem yasal düzenlemeler hem de göçmenlere yönelik yaptırımlar farklı düzeylerde gözlemlenebilmektedir. Örneğin, İtalya’da yasa dışı ikametın cezai sonuçlarının olması, 11 Eylül sonrası ABD’de göçün güvenlik ve suç söylemleri çerçevesinde kriminalize edilmesi, Birleşik Krallık ve ABD’de sığınmacıların suçlu olarak kodlanması ve Avustralya’daki suç-göç uygulamaları sürecin hem hukuki yaptırımlar hem de göçmenlerin insan hakları üzerindeki etkilerini ortaya koyan örnekler olarak değerlendirilebilir (Brouwer, vd., 2017).

Başka bir açıdan, medyanın belirli bir konuyu ne ölçüde sık gündeme getirdiği ve toplumsal bir sorunla ilişkilendirdiği, söz konusu konunun siyasi eylem ve çözüm gerektiren bir “kriz” olarak algılanma olasılığını önemli ölçüde artırmaktadır (Caviedes, 2015, s. 900). Çeşitli çalışmalar, medyanın göçmenleri sapkın, tehlikeli veya suçlu olarak kurgulamada merkezi bir rol oynadığını, böylece kamuoyunun algılarını şekillendirdiğini ve izinsiz göçmenliğe karşı cezai adalet tepkilerinin uygulanmasını meşrulaştırdığını ortaya koymaktadır (Gerard & Pickering, 2013; Spena, 2014). Medyada belirli göçmen gruplarının suçlu veya sorunlu bireyler olarak temsil edilmesi, *göçün suçsallaşması* sürecini güçlendirmekte ve bu çerçevede yeni mevzuatın geliştirilmesine meşruiyet kazandırmaktadır (Kinney, 2015; Van Berlo, 2015).

Sonuç

Göçün suçsallaşması olarak Türkçeleştirilebilecek *crimmigration* kavramı, göçmenleri veya yasal kalış hakkı bulunmayan kişileri disipline etme, dışlama ve hatta sınır dışı etme amacıyla giderek daha fazla suçlulaştırmaya başvurulmasını ifade etmektedir (Bhatia, 2019). Bu süreç, özellikle göçmen gözaltı vakalarında idari hukuk ile ceza hukuku arasındaki sınırların bulanıklaşmasına zemin hazırlamaktadır. Söz konusu bulanıklık, yalnızca göçmenlerin ve sığınmacıların insan haklarını tehdit etmekle kalmayıp, genel olarak hukukun üstünlüğünün aşınması bakımından da ciddi bir endişe kaynağı oluşturmaktadır. Özellikle farklı ülkelerdeki uygulamalar, göçmen gruplarının farklı sosyo-demografik özellikleri ve hukuki düzenlemeler dikkate alındığında, suçlulaştırma süreçlerinin sistematik bir şekilde incelenmesine yönelik çalışmalar sınırlıdır. Bu durum hem akademik analiz hem de politika yapıcılar açısından, göçmenlerin suçlulaştırılması ve hukukun üstünlüğü üzerindeki etkilerin daha ayrıntılı bir biçimde araştırılmasını gerekli kılmaktadır.

Kaynakça

- Alves, L. A. (2017). Crimmigration in Brazil and the Netherlands: How the phenomenon of securitization can be a fuel to these processes? In F. Tilbe, E. Iskender, & I. Sirkeci (Eds.), *The Migration Conference 2017 proceedings*. London: Transnational Press London.
- Anderson, B. (2013). *Us and Them? The Dangerous Politics of Immigration Control*. Oxford: Oxford University Press.
- Bauder, H. (2014) Why we should use the term 'illegalized' refugee or immigrant: A commentary. *International Journal of Refugee Law* 26(3): 327–332.
- Bhatia, M. (2019). Crimmigration, imprisonment and racist violence: Narratives of people seeking asylum in Great Britain. *Journal of Sociology*, 56(1). <https://doi.org/10.1177/1440783319882533>
- Bosworth M, Guild M (2008) Governing through migration control: Security and citizenship in Britain. *British Journal of Criminology* 48(6): 703–719.
- Brouwer, J., van der Woude, M., & van der Leun, J. (2017). Framing migration and the process of crimmigration: A systematic analysis of the media representation of unauthorized immigrants in the Netherlands. *European Journal of Criminology*, 14(1), 3–22. <https://doi.org/10.1177/1477370816640136>
- Caviedes, A. (2015). An emerging 'European' portrayal of immigration? *Journal of Ethnic and Migration Studies* 41(6): 897–917.

- Düvell, F. (2011). Paths into irregularity: The legal and political construction of irregular migration. *European Journal of Migration and Law* 2, 13(1): 275–295.
- Gerard, A. & Pickering, S. (2013). Crimmigration. Criminal justice, refugee protection and the securitisation of migration. In: Arrigo B, Bersot H (eds) *The Routledge Handbook of International Crime and Justice Studies*. New York: Routledge, 587–611.
- Kinney, E. (2015). Victims, villains, and valiant rescuers: Unpacking sociolegal constructions of human trafficking and crimmigration in popular culture. In M. J. Guia (Ed.), *The illegal business of human trafficking* (pp. 87–108). New York: Springer.
- Lakoff, G. & Ferguson, S. (2006). *The Framing of Immigration*. Berkeley, CA: The Rockridge Institute.
- Leiden University. (n.d.) Crimmigration research project. Leiden University. <https://www.universiteitleiden.nl/en/research/research-projects/law/crimmigration>
- Mandacı, N., & Özerim, G. (2013). Uluslararası göçlerin bir güvenlik konusuna dönüşümü: Avrupa’da radikal sağ partiler ve göçün güvenlikleştirilmesi. *Uluslararası İlişkiler*, 10(39), 105–130.
- Parkin J (2013) *The Criminalisation of Migration in Europe: A State-of-the-Art of the Academic Literature and Research*. CEPS Paper in Liberty and Security No. 61.
- Spena, A. (2014). Iniuria migrandi: Criminalization of immigrants and the basic principles of the criminal law. *Criminal Law and Philosophy* 8(3): 635–657.
- Turgay, S. (2024). “Krimigrasyon” Yaklaşımının İtalya’nın Düzensiz Göç ile Mücadele Politikasına Yansımaları. *TESAM Akademi Dergisi*, 11(1), 377-398. <https://doi.org/10.30626/tesamakademi.1429479>
- Van Berlo, P. (2015). Australia’s Operation Sovereign Borders: Discourse, power, and policy from a crimmigration perspective. *Refugee Survey Quarterly*, 34(4), 75–104. <https://doi.org/10.1093/rsq/hdv018>

daha fazla bilgi için

@goc_vakfi

/gocarastirmalarivakfi